

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 19.5.2006
COM(2006) 220 definitief

2006/0074 (ACC)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**betreffende de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst betreffende een
civiel mondiaal satellietnavigatiesysteem (Civil Global Navigation Satellite System)
(GNSS) tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten en het Koninkrijk Marokko**

(door de Commissie ingediend)

A) TOELICHTING

1) ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

- **Motivering en doel van het voorstel**

In het licht van het internationale karakter van het GALILEO-programma hebben verschillende landen een aanvraag ingediend om een samenwerkingsovereenkomst met de Europese Unie te sluiten.

Marokko heeft officieel zijn belangstelling geuit in augustus 2004. Op basis van een onderhandelingsmandaat dat haar in april 2005 door de Raad is verleend, heeft de Commissie op 8 november 2005 een overeenkomst met de Marokkaanse autoriteiten geparafeerd.

De Europese Commissie stelt de Raad voor om machtiging te verlenen tot de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, en het Koninkrijk Marokko.

- **Algemene context**

Marokko beschikt via verschillende entiteiten over knowhow op het gebied van ruimtevaarttechnologie en –toepassingen. Marokko wenst enerzijds de werkzaamheden van de verschillende entiteiten te bundelen door de oprichting van een samenwerkingsverband en anderzijds, het gebruik van radionavigatie per satelliet op zijn grondgebied en in de aangrenzende regio (westelijke Middellandse-Zeegebied en West-Afrika) te bevorderen door zich te concentreren op specifieke toepassingen voor die regio.

De eerste contacten omtrent de eventuele deelname van Marokko aan het GALILEO-programma vonden plaats op 24 maart 2004, tijdens een ontmoeting tussen de Marokkaanse minister van Vervoer en infrastructuur en de Directeur-generaal van het DG Energie en Vervoer van de Commissie.

Op 9 augustus 2004 heeft de Marokkaanse minister van Vervoer en infrastructuur bij brief aan de Directeur-generaal van het DG TREN van de Commissie meegedeeld dat zijn land, door toe te treden tot de Gemeenschappelijke onderneming GALILEO, volwaardig partner wenste te worden bij het GALILEO-project.

Op 6 oktober 2004 had een vergadering plaats met een delegatie van vertegenwoordigers van de betrokken Marokkaanse ministeries en onder leiding van de Marokkaanse minister voor Vervoer en infrastructuur teneinde de modaliteiten vast te stellen voor de samenwerkingsovereenkomst tussen Marokko en de Europese Gemeenschap.

Op 13 oktober heeft de minister in een tweede schrijven aan de directeur-generaal bevestigd dat Marokko een overeenkomst wenst te sluiten met de Europese Gemeenschap voor samenwerking inzake het systeem voor radionavigatie per satelliet voor civiel gebruik.

Het tijdens de voorbereidende ontmoetingen geschetste scenario voor samenwerking met Marokko voorzag in een multilaterale samenwerking op industrieel en wetenschappelijk vlak, voornamelijk op het gebied van toepassingen, voornamelijk standaardiseringsmaatregelen, regionale integriteitsbewaking en investeringen in GALILEO.

Marokkaanse en Europese ondernemingen werken reeds verschillende jaren samen op het gebied van ruimtevaart. Dit vormt reeds een solide basis voor een verdere samenwerking op dit voor de beide partijen cruciale gebied. De overeenkomst moet dit belang ondersteunen en beschermen en de samenwerking tussen ondernemingen van de beide partijen bevorderen.

- **Bestaande bepalingen op het door het voorstel bestreken gebied**

De Commissie heeft op 18 februari 2004 een mededeling "Stand van zaken bij het onderzoekprogramma GALILEO aanvang 2004" aangenomen. In hoofdstuk 2 van deze mededeling, "Verbetering van de internationale samenwerking", wordt een strategie voorgesteld voor de ontwikkeling van de internationale dimensie van GALILEO.

In de conclusies die de Raad op basis van deze mededeling op 9 maart 2004 heeft aangenomen, wordt "een versterking van de internationale samenwerking op dit gebied aangemoedigd".

Op 21 april 2005 heeft de Raad onderhandelingsrichtsnoeren aangenomen waarbij de Commissie werd gemachtigd onderhandelingen te openen voor de totstandbrenging van een Samenwerkingsovereenkomst betreffende een civiel mondiaal satellietnavigatiesysteem (GNSS) tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, en het Koninkrijk Marokko.

- **Samenhang met andere beleidsgebieden en doelstellingen van de EU**

De ontwikkeling van een navigatie- en plaatsbepalingssysteem in Europa is een belangrijk onderdeel van het Gemeenschapsbeleid dat is gericht op een volledige integratie van de infrastructuur voor land-, zee- en luchtvervoer met het oog op een veilige, naadloze, rendabele en milieuvriendelijke navigatie. De volgende wetgevende teksten hebben betrekking op de ontwikkeling van dit netwerk:

- Verordening (EG) nr. 876/2002 van de Raad van 21 mei 2002 tot oprichting van de gemeenschappelijke onderneming GALILEO;
- Verordening (EG) nr. 1321/2004 van de Raad van 12 juli 2004 inzake de beheersstructuren van de Europese programma's voor radionavigatie per satelliet;
- Verordening (EG) nr. 1334/2000 van de Raad van 22 juni 2000 tot instelling van een communautaire regeling voor controle op de uitvoer van producten en technologie voor tweemaal gebruik, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2432/2001 van de Raad van 20 november 2001 en Verordening (EG) nr. 880/2002 van de Raad van 27 mei 2002.
- De Euromediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten enerzijds, en het Koninkrijk Marokko anderzijds, die op 1 maart 2000 in werking is getreden.

Er dient ook bijzondere aandacht te worden besteed aan de verbintenissen die Marokko is aangegaan inzake de bescherming van de intellectuele eigendomsrechten en de bijdrage van dat land aan de multilaterale non-proliferatie. Bij de samenwerking dient tevens de bestaande wetgeving inzake de controle op de uitvoer, zoals Verordening (EG) nr. 1334/2000 van de Raad, als gewijzigd bij de Verordeningen (EG) nrs. 2432/2001 en 880/2002, in acht te worden genomen.

2) RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDE PARTIJEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Raadpleging van belanghebbende partijen**

Wijze van raadpleging, belangrijkste geraadpleegde sectoren en algemeen profiel van de respondenten

Overeenkomstig de onderhandelingsrichtsnoeren is het Speciaal Comité voor GALILEO van de Raad geraadpleegd. Ook is de Veiligheidsraad voor GALILEO tijdens het hele onderhandelingsproces op de hoogte gehouden. Bovendien zijn alle betrokken DG's binnen de Commissie op de hoogte gehouden van alle ontwikkelingen.

Samenvatting van de reacties en hoe daarmee rekening is gehouden

Er is rekening gehouden met alle opmerkingen van de lidstaten en de diensten van de Commissie.

- **Bijeenbrengen en benutten van deskundigheid**

Betrokken wetenschaps- en kennisgebieden

Het kennisgebied omvat voornamelijk satellietnavigatie en de toepassingen daarvan.

Gebruikte methode

De deskundigen zijn diverse malen geraadpleegd en hebben deelgenomen aan de onderhandelingen om zich ervan te vergewissen dat het land over de nodige capaciteiten beschikt en er belang bij heeft zich bij het programma aan te sluiten.

Belangrijkste geraadpleegde organisaties en deskundigen

Zowel de gemeenschappelijke onderneming GALILEO, die de algemene ontwikkelingsfase van het GALILEO-programma beheert, als het Europees Ruimte-Agentschap, dat de fase van validering in de omloopbaan implementeert, zijn nauw betrokken bij het proces en hebben deelgenomen aan alle stappen van de onderhandelingsprocedure.

Ontvangen en gebruikte adviezen

Er werd geen melding gemaakt van het bestaan van mogelijk ernstige risico's met onomkeerbare gevolgen.

Alle partijen hebben gewezen op de behoefte aan een nauwe samenwerking met het Koninkrijk Marokko als voortrekkersland in het Middellandse Zeegebied. Het EGNOS-systeem, een voorloper van het GALILEO-systeem in het kader van het EUROMED-programma moet worden uitgebreid in het kader van het nabuurschapsbeleid.

Wijze waarop het advies van de deskundigen beschikbaar is gemaakt voor het publiek

De conclusies van de deskundigen zijn geïntegreerd in de overeenkomst.

- **Effectbeoordeling**

Aangezien Marokko zeer dynamisch is wat betreft de ontwikkeling van toepassingen van satellietnavigatiediensten zal de introductie van GALILEO-diensten op de Marokkaanse markt en de regio's van het Westelijke Middellandse zeegebied en West-Afrika een belangrijke economische impact hebben.

Verwacht wordt dat de wereldwijde markt voor satellietnavigatiediensten tegen 2020 een waarde van zowat 300 miljard € zal vertegenwoordigen en er minstens 3 miljard ontvangers in gebruik zullen zijn. GALILEO zal goed zijn voor 150 000 nieuwe hooggekwalificeerde banen in Europa.

De bij Verordening 1321/2004 van de Raad van 12 juli 2004 opgerichte Europese GNSS-toezichtautoriteit zal de passende systeemcertificering verzekeren en wordt de concessieverlenende instantie voor de GALILEO-concessie. De autoriteit verzorgt ook de follow-up van de activiteiten die onder deze overeenkomst vallen.

3) JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL

- **Samenvatting van de voorgestelde maatregel(en)**

De Commissie stelt de Raad voor machtiging te verlenen tot de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst betreffende een civiel mondiaal satellietnavigatiesysteem (GNSS) tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten en het Koninkrijk Marokko.

- **Rechtsgrondslag**

De artikelen 133 en 170 in samenhang met de eerste zin van de eerste alinea van artikel 300, lid 2, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap.

- **Subsidiariteitsbeginsel**

Het subsidiariteitsbeginsel is van toepassing voorzover het voorstel geen gebieden bestrijkt die onder de exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap vallen.

De doelstellingen van het voorstel kunnen om de volgende reden(en) niet voldoende door de lidstaten worden verwezenlijkt.

GALILEO is een Europees initiatief met een geraamde kostprijs van meer dan 3 miljard euro, een bedrag dat geen enkele lidstaat alleen kan financieren.

De doelstellingen van het voorstel kunnen om de volgende reden(en) beter door een optreden van de Gemeenschap worden verwezenlijkt.

De industriële kennis in de ruimtevaartsector is verspreid over verschillende Europese landen.

De satellietnavigatie-infrastructuur bestrijkt het hele Europese grondgebied.

De punten die onder deze overeenkomst vallen, hebben betrekking op punten die per definitie maatregelen op communautair niveau, d.w.z. normalisering en certificering, vereisen.

Het voorstel is derhalve in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel.

- **Evenredigheidsbeginsel**

Het voorstel is om de volgende reden(en) in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel.

De overeenkomst is zo eenvoudig mogelijk aangezien wordt gewaarborgd dat niet-Europese landen alle sleutelaspecten van het programma zullen ondersteunen (normen, certificering, frequentie-indeling, enz.). Zij maakt het eveneens mogelijk specifieke gezamenlijke onderzoeksprojecten op het gebied van satellietnavigatie uit te voeren.

Het gaat om een overeenkomst op basis van gesloten beurzen.

- **Keuze van instrumenten**

Voorgesteld(e) instrument(en): ander

Andere instrumenten zouden om de volgende reden(en) ongeschikt zijn.

Een internationale overeenkomst is het enige instrument dat samenwerking van het Koninkrijk Marokko bij de bevordering van GALILEO waarborgt. Indien geen overeenkomst wordt gesloten, zou dit land al zijn plaatsbepalings- en navigatiediensten baseren op andere systemen (vooral GPS) waardoor het economische succes van GALILEO in het gedrang kan komen.

4) GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de Gemeenschap.

5) AANVULLENDE INFORMATIE

- **Evaluatie-/herzienings-/vervalbepaling**

Het voorstel bevat een vervalbepaling voor het gehele of een gedeelte van het wetgeviingsbesluit wanneer vooraf bepaalde voorwaarden zijn vervuld.

B) Voorstel

Voorgesteld besluit

De Commissie stelt de Raad voor, op basis van de artikelen 133 en 170 in samenhang met de eerste zin van de eerste alinea van artikel 300, lid 2, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, machtiging te verlenen voor de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst betreffende een civiel globaal navigatiesatellietsysteem (Civil Global Navigation Satellite System) (GNSS) tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten en het Koninkrijk Marokko.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**betreffende de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst betreffende een
civiel mondiaal satellietnavigatiesysteem (Civil Global Navigation Satellite System)
(GNSS) tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten en het Koninkrijk Marokko**

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op de artikelen 133 en 170, in samenhang met de eerste zin van de eerste alinea van artikel 300, lid 2,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Commissie heeft namens de Gemeenschap onderhandeld over een overeenkomst met het Koninkrijk Marokko.
- (2) Behoudens de mogelijke sluiting ervan op een latere datum moet de op 8 november 2005 geparafeerde overeenkomst worden ondertekend,

BESLUIT:

Enig artikel

Onder voorbehoud van een mogelijke sluiting op een latere datum wordt de Voorzitter van de Raad hierbij gemachtigd de persoon aan te wijzen die de bevoegdheid heeft namens de Gemeenschap de Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten en het Koninkrijk Marokko betreffende een civiel mondiaal navigatiesatellietsysteem (Civil Global Navigation Satellite System) (GNSS) te ondertekenen.

De tekst van de overeenkomst is bij deze beschikking gevoegd.

Gedaan te Brussel, op

*Voor de Raad
De Voorzitter*

BIJLAGE
SAMENWERKINGSOVEREENKOMST
BETREFFENDE EEN CIVIEL MONDIAAL SATELLIETNAVIGATIESYSTEEM
(GNSS)
TUSSEN DE EUROPESE GEMEENSCHAP
EN HAAR LIDSTATEN
EN HET KONINKRIJK MAROKKO

DE EUROPESE GEMEENSCHAP, hierna “de Gemeenschap” genoemd,

en

HET KONINKRIJK BELGIË,

DE TSJECHISCHE REPUBLIEK,

HET KONINKRIJK DENEMARKEN,

DE BONDSREPUBLIC DUITSLAND,

DE REPUBLIEK ESTLAND,

DE HELLEENSE REPUBLIEK,

HET KONINKRIJK SPANJE,

DE FRANSE REPUBLIEK,

IERLAND,

DE ITALIAANSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK CYPRUS,

DE REPUBLIEK LETLAND,

DE REPUBLIEK LITOUWEN,

HET GROOTHERTOOGDOM LUXEMBURG,

DE REPUBLIEK HONGARIJE,

DE REPUBLIEK MALTA,

HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN,

DE REPUBLIEK OOSTENRIJK,

DE REPUBLIEK POLEN,

DE PORTUGESE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK SLOVENIË,

DE SLOWAAKSE REPUBLIEK,

DE REPUBLIEK FINLAND,

HET KONINKRIJK ZWEDEN,

HET VERENIGD KONINKRIJK VAN GROOT-BRITTANNIE EN NOORD-IERLAND,

partijen bij het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, hierna "de lidstaten" genoemd,

enerzijds,

en

HET KONINKRIJK MAROKKO, hierna "Marokko" genoemd,

anderzijds,

hierna "de partijen" genoemd,

GEZIEN de gemeenschappelijke belangen bij de ontwikkeling van een mondiaal satellietnavigatiesysteem (GNSS) voor civiel gebruik,

ERKENNENDE het belang van GALILEO als een bijdrage tot de navigatie- en informatie-infrastructuur in de Europese Gemeenschap en Marokko,

GEZIEN de toenemende ontwikkeling van GNSS-toepassingen in Marokko, de Gemeenschap en andere gebieden in de wereld,

IN DE WENS de samenwerking tussen Marokko en de Gemeenschap te intensiveren, hierbij rekening houdend met de op 1 maart 2000 in werking getreden Europees-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en het Koninkrijk Marokko, anderzijds¹ (hierna de "Associatieovereenkomst van maart 2000" genoemd),

¹ PB L 70 van 18.3.2000, blz. 3.

ZIJN OVEREENGEKOMEN ALS VOLGT:

ARTIKEL 1

Doel van de overeenkomst

Het doel van de overeenkomst is het stimuleren, vergemakkelijken en verbeteren van de samenwerking tussen de partijen in het kader van de bijdragen van Europa en Marokko aan een civiel mondiaal satellietnavigatiesysteem (GNSS).

ARTIKEL 2

Definities

Voor de toepassing van deze overeenkomst wordt verstaan onder:

"augmentatie": regionale of lokale mechanismen zoals het "European Geostationary Navigation Overlay System" (EGNOS). Zij bieden aan gebruikers van satellietgebaseerde navigatie- en tijdssynchronisatiesignalen extra inputinformatie, bovenop de informatie die afkomstig is van de voornaamste in gebruik zijnde constellaties, aanvullende afstand/pseudoafstandinput alsmede correcties of verbeteringen van bestaande pseudoafstandinput. Dankzij deze mechanismen kunnen gebruikers over betere prestatie beschikken, zoals verhoogde nauwkeurigheid, beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid;

"GNSS": mondiaal satellietnavigatiesysteem (Global Navigation Satellite System), dat signalen aanlevert voor navigatie en tijdssynchronisatie per satelliet;

"GALILEO": een autonoom civiel Europees mondiaal satellietnavigatie- en tijdssynchronisatiesysteem dat is ontworpen en ontwikkeld door de Gemeenschap en haar lidstaten. Het systeem staat onder civiele leiding en heeft tot doel GNSS-diensten aan te bieden. De exploitatie van GALILEO kan aan een private partij worden overgedragen. GALILEO heeft als doel één of meer diensten aan te bieden: open versus commerciële diensten, diensten ten behoeve van "Safety of Life", opsporing en redding en, voor gereguleerd gebruik door de overheid, een "public regulated service".

Deze diensten omvatten ondermeer:

- de "Open Service", voor toepassingen ten behoeve van het grote publiek,
- commerciële diensten, voor markttoepassingen die vergeleken met de "Open Service", verhoogde prestaties vergen,
- een dienst "beveiliging van mensenlevens" (Safety of Life), voor de meeste vervoerstoeppassingen waarbij mensenlevens in gevaar kunnen worden gebracht door een minder goed functionerend navigatiesysteem zonder realtime-alarmvoorziening,
- een opsporings- en reddingsdienst voor mensen in nood,
- een "Public Regulated Service", een beveiligde dienst voor overheidstoepassingen;

"lokale componenten van GALILEO": lokale mechanismen die aan de gebruikers van satellietgebaseerde navigatie- en tijdssynchronisatiesignalen van GALILEO extra inputinformatie aanbieden bovenop de informatie die afkomstig is van de voornaamste in gebruik zijnde constellatie. Lokale componenten kunnen worden ingezet met het oog op extra prestaties in gebieden rond luchthavens, zeehavens en in stedelijke of andere omgevingen die in geografisch opzicht een uitdaging vormen. GALILEO zal generieke modellen voor lokale componenten aanbieden;

"apparatuur voor mondiale navigatie, plaatsbepaling en tijdssynchronisatie": alle eindgebruikersapparatuur voor civiel gebruik bestemd om satellietgebaseerde navigatie- of tijdssynchronisatiesignalen uit te zenden, te ontvangen of te verwerken voor het aanbieden van een dienst, of om te worden geëxploiteerd met een regionale augmentatie;

"regulerende maatregel": elke wet, regeling, regel, procedure, beslissing, administratieve handeling of soortgelijke handeling door een van de partijen;

"interoperabiliteit": op gebruikersniveau een situatie waarin een tweesystemenontvanger signalen kan gebruiken van twee systemen waardoor een gelijke of betere prestatie wordt geleverd dan wanneer slechts één systeem wordt gebruikt;

"intellectuele eigendom": de betekenis die het heeft in artikel 2 van het Verdrag tot oprichting van de Wereldorganisatie voor intellectuele eigendom, gedaan te Stockholm op 14 juli 1967;

"aansprakelijkheid": het feit dat een persoon of juridische entiteit in rechte aangesproken kan worden tot de vergoeding van aan een andere persoon of juridische entiteit berokkende schade in overeenstemming met specifieke rechtsbeginselen en -regels. Deze verplichting kan voorgeschreven zijn in een overeenkomst (contractuele aansprakelijkheid) of in een rechtsnorm (niet-contractuele aansprakelijkheid);

"kostendekking": mechanismen ter dekking van de investerings- en exploitatiekosten van het systeem;

"geclassificeerde informatie" : informatie, in welke vorm dan ook, welke bescherming vereist tegen ongeautoriseerde publicatie, waardoor de vitale belangen, waaronder de nationale veiligheid, van de partijen of van een afzonderlijke lidstaat, in variërende mate zouden kunnen worden geschaad. Het classificatieniveau wordt met een specifiek merkteken aangeduid. Dergelijke informatie wordt door de partijen geclassificeerd in overeenstemming met de van toepassing zijnde verordeningen en wetten en moet tegen een mogelijk verlies aan vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid worden beschermd.

ARTIKEL 3

Beginnelsen van de samenwerking

De partijen komen overeen de volgende beginselen toe te passen op onder deze overeenkomst vallende samenwerkingsactiviteiten:

1. wederzijds voordeel op basis van een algemeen evenwicht van rechten en verplichtingen, met inbegrip van bijdragen en retributies,

2. partnerschap in het GALILEO-programma in overeenstemming met de procedures en regels waaraan het beheer van GALILEO is onderworpen,
3. wederkerige kansen om samenwerkingsactiviteiten uit te voeren in Europese en Marokkaanse GNSS-projecten voor civiel gebruik,
4. tijdige uitwisseling van informatie die van invloed kan zijn op de samenwerkingsactiviteiten,
5. passende bescherming van intellectuele eigendomsrechten zoals bedoeld in artikel 8, lid 2, van deze overeenkomst,
6. vrije toegang tot de satellietnavigatiediensten op de grondgebieden van de partijen,
7. vrije handel in GNSS-apparatuur op de grondgebieden van de partijen.

ARTIKEL 4

Toepassingsgebied van de samenwerkingsactiviteiten

1. In de volgende sectoren kunnen samenwerkingsactiviteiten worden opgezet op het gebied van satellietnavigatie en -tijdssynchronisatie: wetenschappelijk onderzoek, industriële fabricage, opleiding, toepassing, ontwikkeling van diensten en markten, handel, radiospectrumkwesties, integriteitskwesties, normalisering en certificering en veiligheid. De partijen kunnen deze lijst aanpassen bij beslissing volgens het mechanisme van artikel 14 van deze overeenkomst.
2. Deze overeenkomst is niet van toepassing op samenwerking tussen de partijen op de hierna onder 2.1 tot en met 2.6. vermelde gebieden. Indien de partijen het erover eens zijn dat wederzijdse voordelen zullen voortvloeien uit de uitbreiding van de samenwerking tot een van de onderstaande gebieden, zal deze het onderhandelen over en sluiten van passende overeenkomsten tussen de partijen vereisen over:
 - 2.1. gevoelige technologieën en producten van GALILEO op grond van exportcontrole- en non-proliferatievoorschriften die van toepassing zijn in de Europese Gemeenschap en haar lidstaten,
 - 2.2. cryptografie- en voornaamste informatiebeveiligingstechnologieën en -producten (INFOSEC),
 - 2.3. de systeembeveiligingsarchitectuur van GALILEO (ruimte-, grond- en gebruikerssegmenten),
 - 2.4. veiligheidscontroleaspecten van de mondiale segmenten van GALILEO,
 - 2.5. de Public Regulated Services in de definitie-, ontwikkelings-, implementatie-, test- en evaluatie- en operationele (beheer en gebruik) fasen, en
 - 2.6. de uitwisseling van geclassificeerde informatie betreffende satellietnavigatie en GALILEO.

3. Deze overeenkomst is niet van invloed op de toepassing van de wetgeving van de Europese Gemeenschap houdende oprichting van de Europese GNSS-toezichtautoriteit en de institutionele structuur ervan. Deze overeenkomst is evenmin van invloed op toepasselijke wet- en regelgeving en beleidsmaatregelen ter uitvoering van non-proliferatieverbintenissen en exportcontrole betreffende producten voor tweërlei gebruik en nationale binnenlandse maatregelen betreffende beveiliging en controles van immateriële overdrachten van technologie.

ARTIKEL 5

Vormen van samenwerking

1. Behoudens hun toepasselijke regulerende maatregelen bevorderen de partijen zoveel mogelijk de samenwerkingsactiviteiten op grond van deze overeenkomst met het oog op het bieden van vergelijkbare kansen voor deelname aan hun activiteiten in de onder artikel 4 genoemde sectoren.
2. De partijen komen overeen samenwerkingsactiviteiten uit te voeren zoals vermeld in de artikelen 6 tot 13 van deze overeenkomst.

ARTIKEL 6

Radiospectrum

1. Voortbouwend op vroegere successen in het kader van de Internationale Telecommunicatie-Unie komen de partijen overeen de samenwerking en wederzijdse steun in verband met radiospectrumkwesties voort te zetten.
2. In deze context ondersteunen de partijen adequate frequentietoewijzingen voor GALILEO teneinde wereldwijd en met name in Marokko en de Gemeenschap de beschikbaarheid van GALILEO-diensten te verzekeren aan gebruikers.
3. Bovendien erkennen de partijen het belang om het radionavigatiespectrum te beschermen tegen verstoring en interferentie. Met dit doel wijzen zij bronnen van interferentie aan en streven zij ernaar wederzijds aanvaardbare oplossingen aan te wijzen om dergelijke interferentie te bestrijden.
4. Niets in deze overeenkomst mag aldus worden geïnterpreteerd dat afbreuk wordt gedaan aan de toepasselijke bepalingen van de Internationale Telecommunicatie-Unie, inclusief de ITU-radioreglementen.

ARTIKEL 7

Wetenschappelijk onderzoek

De partijen bevorderen gezamenlijke onderzoeksactiviteiten op het gebied van GNSS via communautaire en Marokkaanse onderzoeksprogramma's inclusief het kaderprogramma voor onderzoek en ontwikkeling van de Europese Gemeenschap, de onderzoeksprogramma's van het Europees Ruimte-Agentschap en de relevante programma's die zijn ontwikkeld door Marokkaanse entiteiten.

De gezamenlijke onderzoeksactiviteiten moeten bijdragen tot de planning van de toekomstige ontwikkelingen van een GNSS voor civiel gebruik.

De partijen komen overeen het passende mechanisme te definiëren om voor effectieve contacten en deelname aan de onderzoeksprogramma's te zorgen.

ARTIKEL 8

Industriële samenwerking

1. De partijen stimuleren en steunen de samenwerking tussen de industrieën van de twee partijen, inclusief door middel van joint ventures en wederzijdse deelname aan relevante industriële verenigingen, met als doel het opzetten van het GALILEO-systeem alsook het bevorderen van het gebruik en de ontwikkeling van GALILEO-toepassingen en -diensten.
2. Ter vergemakkelijking van industriële samenwerking verlenen en verzekeren de partijen, in overeenstemming met de strengste internationale normen, adequate en effectieve bescherming van intellectuele, industriële en commerciële eigendomsrechten betreffende de gebieden en sectoren die relevant zijn voor de ontwikkeling en exploitatie van GALILEO/EGNOS, inclusief effectieve middelen om dergelijke rechten te handhaven.
3. Uitvoer door Marokko naar derde landen van gevoelige goederen en technologieën die specifiek ontwikkeld en gefinancierd worden in het kader van het GALILEO-programma moet worden voorgelegd voor voorafgaande goedkeuring door de bevoegde beveiligingsinstantie van GALILEO, indien deze instantie heeft aanbevolen dat deze goederen onderworpen moeten worden aan een uitvoervergunning in overeenstemming met de toepasselijke regulerende maatregelen. In elke afzonderlijke overeenkomst als bedoeld in artikel 4, lid 2, van de overeenkomst wordt eveneens een passend mechanisme uitgewerkt voor Marokko om bepaalde goederen aan te bevelen die aan een uitvoervergunning moeten worden onderworpen.
4. De partijen stimuleren versterkte banden tussen de bevoegde instanties van Marokko en het Europees Ruimte-Agentschap teneinde de doelstellingen van de overeenkomst te bevorderen

ARTIKEL 9

Handels- en marktontwikkeling

1. De partijen stimuleren handel en investeringen in satellietnavigatie-infrastructuur, -apparatuur, lokale componenten van GALILEO en toepassingen, zowel in Marokko als in de Gemeenschap.
2. Met dit doel geven de partijen voorlichting over GALILEO-satellietnavigatieactiviteiten, wijzen zij potentiële barrières aan voor de groei in GNSS-toepassingen en nemen zij passende maatregelen om de groei te bevorderen.

3. Om de gebruikersbehoeften vast te stellen en daar effectief op in te spelen, onderzoeken de Gemeenschap en Marokko de oprichting van een gemengd GNSS-gebruikersforum.
4. Deze overeenkomst heeft geen invloed op de rechten en verplichtingen van de partijen uit hoofde van de Wereldhandelsorganisatie.

ARTIKEL 10

Normen, certificering en regulerende maatregelen

1. De partijen erkennen het belang van een gecoördineerde benadering inzake mondiale satellietnavigatiediensten op internationale normalisatie- en certificeringsfora. Met name steunen de partijen gezamenlijk de ontwikkeling van GALILEO-normen en bevorderen zij de toepassing ervan in Marokko en wereldwijd, waarbij de klemtoon ligt op interoperabiliteit met andere GNSS-systemen.

Een van de doelstellingen van de coördinatie is het bevorderen van een breed en innovatief gebruik van de GALILEO-diensten voor open, commerciële en aan de Safety of Life gerelateerde doeleinden als wereldwijde navigatie- en tijdbepalingsnorm. De partijen komen overeen gunstige omstandigheden te creëren voor de ontwikkeling van GALILEO-toepassingen.
2. Bijgevolg werken de partijen, ter bevordering en implementatie van de doelstellingen van deze overeenkomst, in voorkomende gevallen samen wat betreft alle GNSS-aangelegenheden die aan de orde komen in het verband van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie, de Internationale Maritieme Organisatie en de Internationale Telecommunicatie-Unie.
3. Op bilateraal niveau zorgen de partijen ervoor dat maatregelen inzake technische normen, certificering alsmede vergunningseisen en -procedures betreffende GNSS geen onnodige handelsbelemmeringen vormen. Deze eisen zijn gebaseerd op, objectieve, niet-discriminerende, en vooraf vastgestelde transparante criteria.
4. De partijen keuren de nodige regelgevende maatregelen goed, waardoor een volledig gebruik van GALILEO, en met name van ontvangers, grond- en ruimtecomponenten, op de onder hun jurisdictie vallende grondgebieden mogelijk wordt.

ARTIKEL 11

Ontwikkeling van mondiale en regionale GNSS-grondaugmentatiesystemen

1. De partijen werken samen om grondstelselarchitecturen te definiëren en te implementeren waardoor de integriteit van GALILEO en de continuïteit van de diensten van GALILEO optimaal wordt gegarandeerd.
2. Daartoe werken de partijen op regionaal niveau samen met het oog op het implementeren van een op het EGNOS-systeem gebaseerd regionaal grondaugmentatiesysteem in Marokko. Dit regionale systeem heeft tot doel regionale integriteitsdiensten aan te bieden bovenop de diensten die door het GALILEO-systeem mondiaal worden aangeboden.

3. Op lokaal niveau vergemakkelijken de partijen de ontwikkeling van lokale componenten van GALILEO.

ARTIKEL 12

Beveiliging

1. De partijen onderstrepen de noodzaak om de mondiale navigatiesatellietsystemen te beschermen tegen misbruik, interferentie, verstoring en vijandige handelingen.
2. De partijen erkennen dat samenwerking om de beveiliging van het GALILEO-systeem en de GALILEO-diensten te verzekeren, een belangrijke gemeenschappelijke doelstelling is. De partijen richten in het licht daarvan een instantie op die verantwoordelijk is voor de beveiliging van GNSS, met inbegrip van de raadplegingskanalen. Dit kader moet de continuïteit van de GNSS-diensten waarborgen.
3. De partijen zetten alle haalbare stappen om de continuïteit en de beveiliging van de satellietnavigatiediensten en de gerelateerde infrastructuur op hun grondgebied te verzekeren. Aanvankelijk is superpositie van GALILEO-signalen niet toegestaan zonder voorafgaande instemming van de andere partijen.
4. Elke uitwisseling van geclassificeerde informatie als bedoeld in artikel 4.2.6 vergt een veiligheidsovereenkomst tussen de partijen. De beginselen, de procedures en de draagwijdte van de werkingssfeer worden vastgesteld door de bevoegde veiligheidsinstanties van de partijen.

ARTIKEL 13

Aansprakelijkheid en kostendekking

De partijen werken in voorkomende gevallen samen om een aansprakelijkheidsregeling en kostendekkingsbepalingen vast te stellen en uit te voeren om het aanbieden van civiele GNSS-diensten te vergemakkelijken.

ARTIKEL 14

Samenwerkingsmechanisme

1. De samenwerkingsactiviteiten krachtens deze overeenkomst worden namens Marokko door de Regering van Marokko en namens de Gemeenschap en haar lidstaten door de Europese Commissie gecoördineerd en bevorderd.
2. In overeenstemming met de doelstelling in artikel 1 stellen de partijen, met het oog op het beheer van deze overeenkomst, de in de associatieovereenkomst van maart 2000 bedoelde samenwerkingsmechanismen vast.

3. De partijen komen overeen dat Marokko overeenkomstig de toepasselijke wetgeving en procedures terzake de mogelijkheid wordt geboden deel te nemen aan de Europese GNSS-toezichtautoriteit.

ARTIKEL 15

Financiering

1. Het bedrag van en de modaliteiten inzake de Marokkaanse bijdrage aan het GALILEO-programma via de Europese GNSS-toezichtautoriteit maken het voorwerp uit van een afzonderlijke overeenkomst overeenkomstig de institutionele bepalingen van het terzake geldende communautaire recht.
2. Het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal is van toepassing op de samenwerkingsregelingen van de partijen in het kader van deze overeenkomst in overeenstemming met de associatieovereenkomst van maart 2000
3. Onverminderd lid 2 zullen de partijen, wanneer specifieke samenwerkingsprogramma's van de ene partij voorzien in financiële steun aan deelnemers van de andere partij, en deze middelen dienen voor de aankoop van apparatuur, erop toezien dat de overdracht van deze apparatuur van een partij aan de deelnemers vrij van douanerechten geschiedt, dit in overeenstemming met de wet- en regelgeving van toepassing op de grondgebieden van elke partij.

ARTIKEL 16

Uitwisseling van informatie

1. De partijen voorzien in de administratieve regelingen en contactpunten die nodig zijn voor het overleg om de effectieve uitvoering van de bepalingen van deze overeenkomst te verzekeren
2. De partijen stimuleren verdere uitwisselingen van informatie betreffende satellietnavigatie tussen de instellingen en ondernemingen van de twee partijen.

ARTIKEL 17

Overleg en regeling van geschillen

1. Op verzoek van één van de partijen wordt door de partijen sneloverleg gepleegd over iedere vraag die voortvloeit uit de interpretatie of toepassing van deze overeenkomst. Alle geschillen betreffende de interpretatie of toepassing van deze overeenkomst worden in der minne geschikt tussen de partijen.
2. Indien er geen oplossing wordt gevonden, maken de partijen gebruik van het mechanisme voor de regeling van geschillen waarin artikel 86 van de associatieovereenkomst van maart 2000 voorziet.

3. Het bepaalde in de leden 1 en 2 laat het recht van de partijen onverlet om gebruik te maken van het systeem voor de regeling van geschillen waarin de Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie voorziet.

ARTIKEL 18

Inwerkingtreding en opzegging

1. Deze overeenkomst treedt in werking op de eerste dag van de maand welke volgt op die waarin de partijen elkaar ervan in kennis stellen dat hun respectieve voor de inwerkingtreding van deze overeenkomst noodzakelijke interne procedures zijn voltooid. De kennisgevingen worden gericht tot de Raad van de Europese Unie, welke optreedt als depositaris van de overeenkomst.
2. Tenzij anders bepaald, is de opzegging van deze overeenkomst niet van invloed op de geldigheid of duur van eventuele in het kader van de overeenkomst getroffen regelingen of op rechten en verplichtingen die in dezelfde context zijn vastgesteld.
3. Deze overeenkomst kan worden gewijzigd wanneer de partijen daarover schriftelijk onderlinge overeenstemming bereiken. Wijzigingen treden in werking op de eerste dag van de maand die volgt op de maand waarin de partijen diplomatieke nota's uitwisselen waarin zij elkaar ervan in kennis stellen dat hun respectieve voor de inwerkingtreding van een wijziging noodzakelijke interne procedures zijn voltooid.
4. Deze overeenkomst wordt gesloten voor een eerste periode van vijf jaar vanaf de datum van inwerkingtreding. Daarna wordt zij automatisch voor verdere periodes van telkens vijf jaar verlengd tenzij één van beide partijen de andere partij minstens drie maanden voor het einde van de relevante periode van vijf jaar schriftelijk in kennis stelt van haar voornemen de overeenkomst niet te verlengen.
5. Deze overeenkomst kan te allen tijde met één jaar schriftelijk worden opgezegd

Deze overeenkomst is opgesteld in tweevoud, in de volgende talen: Deens, Duits, Engels, Ests, Fins, Frans, Grieks, Hongaars, Italiaans, Lets, Litouws, Maltees, Nederlands, Pools, Portugees, Sloveens, Slowaaks, Spaans, Tsjechisch, Zweeds en Arabisch, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek.